

Бригіта

Бригіта Кілдарська. Модерна статуя в містечку Кілдарі (Ірландія) поєднує риси монахині та богині

Бригіта (давньогельськ. Brigid або Brighde — піднесена, велична панна) — персонаж давньоірландської міфології; представниця божеств Туата де Дананн (людності богині Дану), донька бога знань, долі, добробуту й достатку Дагди.

Зміст

- 1 У міфології
- 2 Християнство
- 3 Література
- 4 Автор ВУЕ
- 5 Важливо!

У міфології

За легендами опікувалася мудрістю, таємними знаннями, поезією, травництвом, ковальством і тваринництвом.

Монастирський трактат 11 ст. «Глосарій Кормака» вказує, що Бригіта-віщунка мала двох сестер — Бригіту-знахарку та Бригіту-ковалиху (що відсилає до образу Триєдиної богині).

У шлюбі з богом Еху Бресом (вихідцем з демонічних фоморів) народила героя Руадана. Традиція сповіщає, що ірландська сопілка «вістл» була винайдена Бригітою (за однією з версій, під час оплакування смерті свого сина Руадана).

Дослідники дотепер не дійшли остаточної згоди, чи тотожна Бригіта британській богині Бригантії. Останню римляни порівнювали з Мінервою/Афіною, Фортуною/Тюхе та Вікторією/Нікою відповідно.

Етимологічно теонім відповідає й назві германського племені бургундів.

Християнство

Християни вшановують святу Бригіту (у православній традиції — преподобна Бригіта, ігуменя Кільдарська, царівна Ірландська), яку вважають абатисою в Ірландії на межі 5–6 ст. Історичність цієї постаті є сумнівною. Не виключають, що покровителька Ірландії, котру вшановують на рівні зі святим Патриком, насправді — архаїчна богиня дохристиянських часів, яку було легітимізовано в такий спосіб місцевим духовенством. Вказують на те, що день згадки св. Бригіти (1 лютого) збігається зі стародавнім язичницьким фестивалем початку весни — Імболком.

Література

1. Bitel L. M. Landscape with Two Saints: How Genovefa of Paris and Brigit of Kildare Built Christianity in Barbarian Europe. Oxford; New York : Oxford University Press, 2009. 316 p.
2. Cusack C. Brigit: Goddess, Saint, 'Holy Woman', and Bone of Contention // On a Panegyric Note. Studies in Honour of Garry W. Trompf. Sydney : University of Sydney, Department of Studies in Religion, 2007. P. 75 – 97.
3. Wright B. Brigit: Goddess, Druidess and Saint. Gloucestershire : The History Press, 2009. 255 p.
4. Condren M. Brigit, Matron of Poetry, Healing, Smithwork and Mercy: Female Divinity in a European Wisdom Tradition // Journal of the European Society of Women in Theological Research. 2010. Vol. 18. P. 5–30.
5. Wolf I. Brigantia de Birrens: interações culturais em zona de fronteira na Britânia romana // Mare Nostrum. 2021. Vol. 12. № 1. P. 139–168.

Автор ВУЕ

Д. О. Король

Покликання на цю статтю: Король Д. О. Бригіта // Велика українська енциклопедія.
URL: <https://vue.gov.ua/Бригіта> (дата звернення: 27.09.2023).